

Стронько Борислав Юрійович

Кафедра теорії та історії музичного виконавства

Плани, питання та література для дистанційних занять з МНД (Методології Наукових Досліджень)

Група: V курс, магістранти духового відділу

3 квітня, п'ятниця

Тема заняття:

Етика наукового співробітництва

Загальні принципи наукової діяльності: націленість на новизну наукового знання, неупередженість, точне дотримання правил здобуття та відбору даних, надійна організація захисту та зберігання первинних даних, правило "систематичного скептицизму", осмислення неявних, аксіоматичних припущень.

Норми, що регулюють відносини між колегами та співробітництво.

Норми, що регулюють публікацію результатів.

Дотримання авторських прав при використанні інформації. Об'єкт та суб'єкт авторського права.

Література:

1. Воблій К.Г. Організація роботи наукового працівника. Методика і техніка.– 3-є вид.- К.: Наук, думка, 1969.
2. <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/49520/05-Codex.pdf?sequence=1>

Запитання до теми:

- 1) Яку роль відіграють норми наукової етики?
- 2) Які аспекти наукової діяльності вони регулюють?
- 3) Які вчинки вчених є небажаними, неетичними?

10 квітня, п'ятниця

Тема заняття:

Методи індукції

Наукова індукція – це умовивід про причину досліджуваного явища на підставі зіставлення декількох випадків. Визначна роль методу індукції при переході від фактів до їх узагальнення та включення до системи наукового знання.

4 види індукції:

- 1. Метод єдиної подібності*
- 2. Метод єдиної відмінності*
- 3. Метод супутніх змін*
- 4. Метод залишків*

Можливість поєднання методів «1» та «2».

Відмінності між повною/неповною, науковою/популярною індукцією.

Література:

1. Быков В.В. Методы науки. М.: Наука, 1974. [с. 34-45]
2. https://pidruchniki.com/15931106/logika/induktsiya_cherez_vidbir_faktiv_yaki_viklyuchayut_vipadkovi_uzagalnennya

Запитання до теми:

1. Що таке індукція?
2. Описати 4 види індукції, вказати, для яких ситуацій яка з них більш доречна.
3. У чому полягає відмінність між науковою та популярною індукцією? Якими є критерії відбору фактів для пояснення?

17 квітня, п'ятниця

Тема заняття:

Методи гіпотези, абстрагування

Гіпотеза як науково обґрунтоване припущення, імовірнісне знання. Наявність двох необхідних моментів в гіпотезі: висування припущення та його подальший логічний і практичний доказ.

Типи гіпотез за характером функціонування:

- *гіпотези, які нічого не пояснюють та не підтверджуються;*
- *гіпотези, які пояснюють деякі моменти, але не підтверджуються;*
- *гіпотези, які децю прояснюють і підтверджуються в результаті дослідження.*

Вимоги до вибору гіпотез в оптимальному науковому дослідженні: 1) гіпотеза не повинна вступати у протиріччя з загальними принципами філософії; 2) при побудові гіпотези необхідним є облік установлених раніше в науці законів; 3) гіпотеза повинна роз'яснювати всі ті факти, задля вивчення яких вона висувається; 4) гіпотеза повинна бути здатної до її перевірки; 5) гіпотеза повинна будуватися за принципом якнайможливішої простоти; 6) гіпотеза повинна бути логічно несуперечливою.

Етапи формування та перевірки гіпотези. Цінність робочих та хибних гіпотез.

Перехід доведеної та підтвердженої гіпотези в ранг наукової теорії.

Абстрагування як необхідна для наукового мислення процедура відсторонення від несуттєвих аспектів явища для зосередження на загальних та істотних його сторонах. Категорії та поняття як продукти абстрагування.

Різновиди абстракції: примітивна почуттєва, узагальнююча, ізолююча, конструктивізація, ідеалізація.

Література:

1. Быков В.В. Методы науки. М.: Наука, 1974. [с. 45-54]
2. <https://osvita.ua/vnz/reports/logika/25383/>
3. <http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/wp-content/uploads/2017/07/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F-5.pdf>

Запитання до теми:

1. Чим наукова гіпотеза відрізняється від припущення? Від наукової теорії?
2. Назвати типи гіпотез за характером функціонування.

3. Які вимоги ставляться до гіпотез в оптимальному науковому дослідженні?
4. У чому полягає призначення та сутність абстрагування?

24 квітня, п'ятниця

Тема заняття:

Методи експерименту

Експеримент – штучно створена ситуація для дослідження певних об'єктів та процесів. Наступність експериментального методу щодо методу спостереження. Переваги експерименту над останнім: можливість штучного виділення факторів, що цікавлять спостерігача, керованість ситуації, можливість її варіювання.

Умови експерименту.

Лабораторний та природний експерименти.

Нетиповість методу експерименту у мистецтвознавстві, разом з тим - невикористаний потенціал методу.

Література:

1. Быков В.В. Методы науки. М.: Наука, 1974. [с. 55-63]
2. https://pidruchniki.com/18060203/psihologiya/eksperiment_yogo_vidi

Запитання до теми:

- 1) Переваги методу експерименту.
- 2) За яких умов метод експерименту дає більш надійні результати?